

відне рішення, крім випадку, встановленого частиною третьою цієї статті».

Із зазначених вище причин вбачається доцільним подовжити термін внесення змін до системи депозитарного обліку щодо встановлення обмежень на ЦП до трьох робочих днів із дня отримання депозитарною установою відповідних документів.

Бібліографічні посилання

1. Про депозитарну систему України : Закон України від 06.07.2012 № 5178-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>.

2. Про затвердження Положення про провадження депозитарної діяльності НКЦПФР : рішення від 23.04.2013 № 735 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1084-13>.

Сукаркаєва Д.Р.,

студентка групи С-ЮД-616 (цпс)
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Саксонов В.Б.,

канд. юрид. наук, доцент
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ СУПЕРФІЦІЮ В УКРАЇНІ

В умовах, коли процес отримання земельної ділянки в оренду із земель державної та комунальної власності певною мірою ускладнений через вади законодавчої бази в Україні, зростає зацікавленість у правових інститутах, що дозволяють забезпечити інтереси суб'єктів господарювання в доступі до земельних ділянок, зокрема, в отриманні права їх забудови.

Правове регулювання земельних відносин в Україні здійснюється Конституцією та Земельним кодексом нашої держави, а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами (ст. 3 Земельного кодексу України). Але в Земельному кодексі норми, що регулюють правовий інститут суперфіцію, безпосередньо представлені фактично лише у ст. 102-1 [1]. Чого не можна сказати про норми ЦК України, в якому є окрема глава 34 – «Право користування чужою земельною ділянкою для забудови» (статті 413–417) [2].

Як встановлено частиною першою ст. 413 ЦК України, власник земельної ділянки має право надати її в користування іншій особі для будівництва

промислових, побутових, соціально-культурних, житлових та інших споруд і будівель (суперфіцій). При цьому частиною другою ст. 413 ЦК України передбачено, що право користування земельною ділянкою, наданою для забудови, може бути відчужене землекористувачем або передаватися у порядку спадкування, крім випадків, передбачених частиною третьою цієї статті.

Особа, яка набула право забудови чужої земельної ділянки (землекористувач), стає одноосібним власником збудованого об'єкта, про що прямо сказано у частині другій ст. 415 ЦК України. Крім того, у ЦК України закріплено норми про права та обов'язки власника такої земельної ділянки і землекористувача, а також про випадки та правові наслідки припинення права користування цією земельною ділянкою [2].

У Земельному кодексі стосовно суперфіцію у ст. 102-1 вказано, що право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) виникає на підставі договору між власником земельної ділянки і особою, яка виявила бажання користуватися цією земельною ділянкою для таких потреб, відповідно до ЦК України. Суперфіцій може виникати також на підставі заповіту. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) може відчужуватися або передаватися в порядку спадкування [1].

Укладення договорів про надання права користування земельною ділянкою для забудови здійснюється відповідно до ЦК України з урахуванням вимог Земельного кодексу. Отже, стаття 102-1 Земельного кодексу України мало що дає для розуміння розглянутого питання і відсилає до норм ЦК України [2].

Крім того, Земельним законодавством України не встановлено у якій саме формі повинен бути укладений договір про встановлення суперфіцію. Але за загальними вимогами ЦК України для такого типу договорів є обов'язкова письмова форма, а нотаріальне посвідчення здійснюється за бажанням сторін [3].

У п. 4 ч. 6 ст. 102-1 ЗК України вказано, що право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис) та право користування чужою земельною ділянкою для забудови (суперфіцій) припиняються в разі: невикористання земельної ділянки для забудови в разі користування чужою земельною ділянкою для забудови протягом трьох років [1]. У п. 4 ст. 416 ЦК України зазначено, що право користування земельною ділянкою для забудови припиняється у разі невикористання земельної ділянки для забудови протягом трьох років підряд [2]. Таким чином, як бачимо, формулювання, закріплені у ЗК та ЦК України, певною мірою відрізняються щодо підстав припинення суперфіцію.

Крім того, і донині залишається хибною думка про те, що інститут суперфіцію є майже аналогічним з таким договором, як оренда землі. Але суперфіцій і оренда є окремими правовими формами з характерними відмінностями. Для припинення речового права суперфіцію де-юре, необхідне внесення відповідного запису до Державного реєстру речових прав.

Водночас було б доцільним, на наш погляд, додати до законодавства одну з підстав виникнення суперфіцію та його успадкування, за умови відсутності заповіту.

Бібліографічні посилання

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2768-14/para878#n878>.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/para2203#n2203>.
3. Методичні рекомендації щодо документів, які посвідчують речові права на земельну ділянку відповідно до законодавства : рішення колегії Державної реєстраційної служби України від 28.11.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/metodichni-rekomendaciyi-shodo-dokumentiv-jaki-posvidchuyut--doc129055.html>.

Яцків О.Я.,
студентка групи С-ЮЗ-619 (цпс)
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Саксонов В.Б.,
канд. юрид. наук, доцент
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ГЕНЕЗА МІЖНАРОДНИХ КОМЕРЦІЙНИХ АРБІТРАЖНИХ
ІНСТИТУТІВ У СВІТІ ТА УКРАЇНІ**

Арбітражний розгляд є першою формою цивілізованого розгляду спорів, що виник задовго до появи державних судів загальної юрисдикції. Інститут третейського суду був формою правосуддя, до якої добровільно зверталися з метою встановлення справедливості. Історія розвитку інституту міжнародного комерційного арбітражу нараховує декілька століть. Але про становлення комерційного арбітражу в його власному юридично-соціальному розумінні та як прообразу сучасного комерційного арбітражу можна говорити починаючи з XVIII століття, коли відбувся активний розвиток законодавства про арбітраж і арбітражну практику. Проте тільки у XX столітті він набуває широкого визнання і відповідного правового статусу.

Виділяють чотири етапи розвитку міжнародного комерційного арбітражу у XX ст.

Перший період знаменується тим, що до закінчення Другої світової